

СВЯТА ПРАЦІ І МІРУ

Першамайскі парад і дэманстрацыя працоўных Масквы

Святая вясна не толькі пакрыла пяшчотным блакітам неба і выдзікала да жыцця ізаумруду аэліну. Але яна — і гэта важней за ўсё — з новай сілай абудзіла ў народаў надзею на трыналіц мір на зямлі. Настолькі намаганні нашай сацыялістычнай Айчыны па ўмацаванню міру і дружбы сустракаюць усё больш гарачую падтрымку сярод насельніцтва ўсіх кантынентаў.

Добра ідуць справы ў Савецкай краіне. Узрунава, гіганцкімі крокамі па шляху сямігадовага рухаўся ўперад, да злічэння вышэйшых камунізма.

Усё гэта робіць свята Першамай 1960 года асабліва радасным.

Красная плошча. Яна пярэ асабліва велічкая. На фасадзе будынка ГУМа партрэты вялікіх настаўнікаў працоўных — Маркса і Леніна. З велічкая палатнішча палімяноўцамі словамі: «Уперад, да перамогі камунізма!». Горда развіваюцца на высокіх флагштоках дзяржаўныя і партыйныя савецкія сцягі.

На бручачыні гістарычнай плошчы безадкорнымі квадратамі выстраіліся да парадку войскі. Запоўненыя гранітныя трыбуны. Тут — члены Цэнтральнага Камітэта партыі, дэпутаты Вярхоўнага Савета ССРС і саюзных рэспублік, наватары прамысловасці і сельскай гаспадаркі, вучоныя, дзеячы літаратуры і мастацтва, госці з зарубешных краін. Присутнічаюць члены дыпламатычнага корпусу, ваенныя аташэ палкоўцаў.

Стралка галінак на Спаскай вежы набліжаецца да дзесяці. Вось піншы разарвала бора апладысмантаў. Гэта прысутныя на Краснай плошчы сустраілі з'яўленне на Цэнтральнай трыбуне Маўзалеа таварышаў А. Б. Арыстава, І. Б. Бржэнева, К. Я. Варашылава, М. Г. Ігнатава, Ф. Р. Казлова, О. В. Куусінена, А. І. Мікаяна, Н. А. Мухітэінава, М. А. Сулава, К. А. Фурцава, М. С. Хрушова, М. М. Шверніка, П. М. Паспелава, А. М. Касыгіна, Д. С. Палаяскага. Старшыні Савета Міністраў Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі О. Гротваля.

На правым крыле Маўзалеа — выдатныя военачальнікі краіны — маршалы Савецкага Саюза і маршалы родаў войск, адміралы і генералы.

Крамлёўскія кураты меладэчна адбіваюць 10 гадзін раніцы Першамай.

З варот Спаскай вежы на адкрытым аўтамабілі выязджае міністр абароны ССРС Маршал Савецкага Саюза Р. Я. Маліноўскі. У цэнтры плошчы ля Маўзалеа ён прыняў рэпартаж камандуючага парадом Маршала Савецкага Саюза К. С. Маскаленкі. Пачынаецца аб'езд войск. Тысячартыны аркестр іграе сустрачны марш. Міністр абароны вітаецца з удзельнікамі парадку, вітае іх з міжнародным святэм працоўных. Пракватаецца магутнае «ура!».

Аб'езд войск скончаны. Міністр абароны палімяноўца на трыбуну Маўзалеа. Фанфарысты іграюць сігнал: «Слухайце ўсё!».

Маршал Р. Я. Маліноўскі гаворыць прамому, якая па радні перадаецца на ўсю краіну.

Пачынаецца ўрачыстае шэсце войск. Гэта — сапраўды неаддальнае відзішча. Поўнае мужны прыгажосці. Пад рытм марша, чаканячы крок, ізаўна роўнымі радамі праходзіць батальён.

Парад войск адкрываюць па трыбунах, якая ўстанавілася, юныя барабаншчыкі — выхаванцы Маскоўскага савецкага ваенна-музычнага вучылішча. Затым пад грым апладысмантаў перада Маўзалеа праходзіць слухачы Чырвонасцяжнай ардына Леніна і ардына Суворова ваеннай акадэміі імя М. В. Фрунзе, слухачы Ваенна-палітычнай акадэміі імя Леніна, артылерыйскай інжынернай імя Дзяржынскага, бронетанкавой імя Сталіна, ваенна-інжынернай імя Куйбышава, ваенна-паветранай, ваенна-паветранай інжынернай імя Жукоўскага.

Невялікі інтэрвал у часе, і востра Красная плошча напуўняецца розным матаром і бразгатам гусеніц. Перад Маўзалеа праходзіць праслаўленая балывымі подзвігамі ў Вялікай Айчыннай вайне мотастраковага Таманскага дывізія імя Калініна.

За Таманскай дывізіяй праімчаліся аўтамабілі з дэсантнікамі — байцамі паветранай пяхоты.

На маршы — авеяная слава савецкай артылерыі.

Услед за артылерыстамі па плошчы ўступаюць ракетныя войскі. У галаве калоны рухаюцца ўстаноўкі, правобразам якіх з'яўляецца вядомыя «Кашчы».

Замыкаюць гэтую калону дальнабойныя балістычныя ракеты-гіганты, кожная з якіх для перавозкі па чыгуны запатрабавала б па меншай меры дзве платформы.

Сочачы за ўражальным праходжаннем ракетнай тэхнікі савецкіх

войск, многія з прысутных на Краснай плошчы не могуць не ўспомніць, што сказаў Мікіта Саргеевіч Хрушчоў аб прапанаванай Савецкім урадам праграме ўсеагульнага і поўнага разабрання на прыёме журналістаў у Крамлі:

«Вось якую магутную зброю мы маем для абароны сваёй Радзімы... Мы гатовы знішчыць усю гэтую зброю неадкладна, калі возьмем з нас прыклад іншыя краіны».

На Красную плошчу выходзіць працоўная Масква. Развіваюцца па ветры высока ўзняты над галавамі авеяны слава сцягі сталіцы нашай Радзімы. Масква рапартае аб новых перамогах, заваяваных у наспынным наступальным руху ўперад, да камунізма.

У галаўной калоне дэманстрацыі — прадстаўнікі трох пакаленняў працоўных. Першымі ідуць дзеці. Калоную замыкалі тысяча пяцьсот прадстаўнікоў працы і навукі.

Чырвоны колер — колер нашага сцяга — мае шмат адценняў: ад пашчотнага колера зары да пурпуру. У гэтай геме пераліваюцца тысяча дзвесце сцягоў, пад засенню якіх уступаюць на плошчу калоны Біраўскага, Маскарэвіцкага, Ленінскага, Краснапрэнескага, Савецкага і іншых раёнаў. Высока луюцца сцягі з партрэтамі кіраўнікоў Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада. Сталічаны і машынабудульнікі, тэкстыльшчыкі і чыгуначнікі, вучоныя і архітэктары — людзі соцыяльна-спецыялізацыі і прафесій прыйшлі рапартаваць роднай партыі аб перамогах, атрыманых у другім годзе сямігадкі.

Бліжэй сэрцу народаў заклік: «Мір!» гучыць у гэты Першамай з асаблівай сілай. Далёка бачны імпра-

візаваны маяк з мігаючай лампачкай на самай вышчы. Так вобразна адлюстравалі дэманстранты ідэю, якая валодае мільянамі: ССРС — маяк міру. З ізаўначай вежы вылітаюць галубы. У першых радах неадкладна руху за мір ідзе наша Радзіма.

Шырыня народнае свята, зваецца, няма канца і краю яго бурнаму развіццю. Перад трыбунамі паяўляюцца сцягі краін сацыялізма. Працоўная Масква гарача вітае вялікі кітайскі народ, непарушную дружбу савецкага народа з працоўнымі Албаніі, Балгарыі, Венгрыі, Дэмакратычнай Рэспублікай В'етнама, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікай, Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікай, Мангольскай Народнай Рэспублікай, Польшчы, Румыніі, Чэхаславакіі, развіццю і ўмацаванню дружбы з Югаславіяй.

На плакатах палімяноўцаў прытані народы краін Азіі і Афрыкі, Лацінскай Амерыкі. Гучыць здаравіе ў гонар дружбы з народамі Злучаных Штатаў Амерыкі, Англіі і Францыі і іншых азаркаў — дружбы ў інтарэсах міру ва ўсім свеце.

Вось і заваяваючы калоны масквічоў уступілі на святочную Красную плошчу. Нібы вясновыя сады ў яловым цвіценні запойнілі строгі прамавугольнік. Праносяцца атацкія і чырвонымі сцягамі, на якіх накрэслена:

- Слава КПСС!
- Слава Савецкаму ўраду!
- Выканаем сямігадковы дэтармінова!
- Свету — мір!
- Камунізм пераможа!

Узлятае велізарны паветраны шар, які нясе ў вышчыню святочны дэвіз: «Да камунізма!».

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЦЛЕННЯ САЗУА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

№ 36 (1465) Чачвер, 5 мая 1960 года Цана 40 кап.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ аб Пленуме Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

4 мая г. г. адбыўся Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Пленум разгледзеў пытанні сесіі Вярхоўнага Савета ССРС і арганізацыйныя пытанні. Пленум выбраў членамі Прэзідыума ЦК КПСС тт. Касыгіна А. М., Падгорнага М. В. і Палаяскага Д. С.

Пленум вызваліў члена Прэзідыума ЦК КПСС т. Арыстава А. Б. і кандыдата ў члены Прэзідыума ЦК КПСС т. Паспелава П. М. ад абавязкаў сакратароў ЦК КПСС, маючы на ўвазе сканцэнтравачі іх увагу на рабоце ў Бюро ЦК КПСС па РСФСР.

Пленум вызваліў члена Прэзідыума ЦК КПСС т. Ігнатава М. Г. ад абавязкаў сакратара ЦК КПСС у сувязі з назначэннем яго намеснікам Старшыні Савета Міністраў Саюза ССР.

Пленум вызваліў члена Прэзідыума ЦК КПСС т. Фурацаву К. А. ад абавязкаў сакратара ЦК КПСС у сувязі з назначэннем яе міністрам культуры ССРС.

Пленум выбраў члена Прэзідыума ЦК КПСС т. Казлова Ф. Р. сакратаром ЦК КПСС.

Пленум вызваліў т. Бяляева М. І. ад абавязкаў члена Прэзідыума ЦК КПСС.

Пленум вызваліў т. Кірычэнку А. Л. ад абавязкаў члена Прэзідыума ЦК КПСС.

ТРЫБУНА НАРОДА

Толькі што на неабсяжных прасторах нашай Радзімы адшумелі званкі песні Першамай, а на змену ім прыйшлі новыя ўрачыстасці, звязаныя з традыцыйным святэм савецкага народа — Днём друку. Гэтае свята нарадзілася ў азнаменаванне выхаду першага нумара газеты «Правада» — 5 мая 1912 г.

Яшчэ ў той памятны час, 48 год назад, Уладзімір Ільіч Ленін, кажучы аб педарбурскіх рэбоніх, якія стварылі сваю штодзённую газету, пісаў: «Будзем жа прадаўцамі іх справу, дружба падтрымліваючы і развіваючы рабочую газету сталіцы — першую дастаўку той вясны, калі ўся Расія пакрыецца сеткай рабочых арганізацый з рабочымі газетамі».

Прабачанне геніяльнага правадара і настаўніка збылося. Вясна, аб якой марыў і ў надыходжэй вярнуў вялікі Ленін, даўно настала і расквітнела яркімі фарбамі. Гэта вясна сапраўднага трыумфу савецкага друку, шчаслівы час, калі ўся наша краіна пакрылася густою сеткаю перадачальных выданняў, калі кніга, газета, часопіс сталі жыццёвай патрабаваннем савецкіх людзей.

Вось лічы, які гаворачы самі за сябе. У нашай краіне кожную хвіліну выдаецца дзве тысячы кніг. Па выданню іх Савецкі Саюз займае першае месца ў свеце. У сучасны момант у нас выходзіць 7 686 газет, што амаль у дзесці разоў больш, чым да рвалюцыі. Агульны разавы тыраж газет вырас супраць 1913 г. амаль у дзасці разоў. Тыраж адной толькі «Праўды» складе зараз 6 мільянаў экзэмпляраў і ўдваі перавышае тыраж усіх газет царскай Расіі разам узятых. Тое ж можна сказаць і аб часопісах. У краіне выходзіць 3 824 часопісы і розных выданняў такога ж тыпу. Іх гадавы тыраж перавышае 600 мільянаў экзэмпляраў.

Шырока развіццю за гады Савецкай улады атрымаў друк у нашай рэспубліцы. Вялікімі тыражамі выдаюцца творы класікаў марксізма-ленінізма, палітычнага, навуковага і мастацкага літаратура, кнігі на прамамысловы, сельскагаспадарчы і іншыя тэмы. Няма такой вобласці і раёна, дзе б не выходзіла газета. А ў апошнія гады з'явіўся новы атрад шматтыражных друкаваных газет на прадпрыемствах, у калгасах і саўгасах. Агульны разавы тыраж газет і часопісаў, якія выходзяць у Беларусі, дасягнуў 2,5 мільяна экзэмпляраў. Адна экзэмпляр на двух дарослых жыхароў! Ці ж гэта не паказчы роськвіту друку ў нашай рэспубліцы, росту духоўнай культуры беларускага народа!

Савецкі друк адгрынае выключна вялікую ролю ў краіне перамошанага сацыялізма. Выхаваны мудрай ленынскай партыяй і працуючы пад неперасярэднім кіраўніцтвам, друк стаў неаддальнай часткай духоўнага жыцця народа, а савецкая журналістыка — важнейшай галіной партыйнай і грамадскай дзейнасці. Друг трыналіц узайшоў у арсенал найбольш магутных і дзейных сродкаў прапаганды марксіска-ленынскай ідэі.

«Ік армія не можа заваяваць без зброі, — гаворыць таварыш М. С. Хрушчоў, — так і партыя не можа паспяхова весці сваю ідэалагічную работу без такой вострай і бялоў з'яўляецца тым інструментам, пры дапамозе якога яна моцна звязана з народам і штодзённа размаўляе з ім на зразумелай яму мове, выхоўвае яго ў камуністычным духу, паспяхова ажыццяўляе кіраўніцтва гаспадарчым і культурным будаўніцтвам. Друк выконвае пачасныя абавязкі калектыўнага прапагандыста, агітатара і арганізатара мас працоўных».

У чым жа сіла нашага друку? Па-першае, у тым, што ён з'яўляецца дастойным прадаўцамі камуністычнага традыцыйнага ленынскага «Іскрры», бальшавіцкага газет «Вперед», «Пролетарый» і «Правада». Працаўнікам друку велізарную дапамогу аказвае неаддальны перадач пралеатарскага журналіста, літаратара і рэдактара Уладзіміра Ільіча Леніна, які ўсё сваё гераічнае жыццё прывесіў вернаму служэнню інтарсам працоўных.

Па-другое, у тым, што наш друк арганічна звязаны з жыццём, з барацьбой савецкага народа за светлае будучае — камунізм. Дзякуючы намаганням і клопатам партыі створаны сапраўды новы, вышэйшы тып друку — савецкі, сацыялістычны. Друг на справе ператвораны з органа сенсачыі і апарату перадач навін, якім ён быў да рвалюцыі, у сродак палітычнага і эканамічнага выхавання людзей, у апарат пастаяннага азнамялення іх з тым, які граба па-новаму арганізоўваць працу, які будаваў новае жыццё. Друг знаходзіцца ў гучным народнага жыцця, актыўна ўмешваецца ў яго працэсы і ўсебакова іх асвятляе.

Па-трэцяе, сіла нашага друку — у яго збабодзе і глыбокай народнасці. Ён створаны для народа, служыць народу, адлюстроўвае яго думкі і спадзяванні. Абпіраючыся на шырокую грамадскасць у асобе рабочых і выскочных карэспандэнтаў, свайго шматлікага аўтарскага актыву, наш друк выказвае тое, што ўсёдаляюць шырокія працоўныя масы, іх волю і імкненні. Ён з'яўляецца сапраўдным трыбунай народа, яго палітычным сумленнем.

Па-чвартае, сіла нашага друку — у яго праўдзівасці і прычыновасці. Друк вядзе рашучую барацьбу з перахытчытвамі мінулага, з коснасцю, бюракратызмам, з усім тым, што перашкаджае нашаму руху наперад, падтрымлівае і распаўсюджае новае, перадавое, прагрэсіўнае, яма наша развіццю творчыю ініцыятыву і актыўнасць працаўнікоў горада і вёскі. Невычэрпнай крыніцай нат-

Мінск. Цэнтральная плошча. 1 Мая 1960 г. На здымку: дэманстрацыя працоўных. Фота Ул. Крука.

Вялікае адзінства

Той, хто кожны год выходзіць першамайскай раніцай на святочнае шэсце па вуліцах роднай сталіцы, заўсёды заўважае, якімі думкамі жыюць працоўныя Беларусі, што хвалюе іх. Гэта ўсё можна заўважыць па шматлікіх транспарантах і закліках, якія нясуць дэманстранты, на сцяндах, што выставлены на плошчах і вуліцах, нават па песнях, якія спяваюць юнакі і дзядзючкі... Між іншым, ёсць такія прыкметы, якія з кожным годам адчуваюцца ўсё мацней і мацней, якія сведчаць аб нязменным жаданні простых людзей свету: жаданні міру, працы, дружбы... Таму, як заўсёды ў гэты дзень, Мінск прагнуўся велімі раіна ад урачыстых гучаў песень і маршаў, ад пасценнага сцягоў, ад званічых дзвіжчых галасоў. Здавалася, бягоньчым патокам пільні сцягі і кветкі на Цэнтральную плошчу ўсавабляла ўсё: і мірную працу, і велікі перамож, і шчаслівае жыццё, і нават сіла да тых, хто намагачся распаліць полымя новай вячыні.

Урачыстае шэсце па традыцыйнай адкрытай вуліцы. Гэты гонар ім прадастаўлены ў аднакун вялікіх кастрычніцкіх заваяў, у памяць аб тым, хто аддаў жыццё ў гады Айчыннай вайны, у аднакун спакою нашых граніц і жыцця. Цвёрды наступ салдат, грук матараў вылікалі ў памяці імяны Чапаева і Лазо, Смалычова і Гастэль, чатырох воінаў, якія вытрымалі барацьбу з акіянскай стыхіяй.

І адразу за воінамі Беларускай ваеннай аргуні на плошчу ўступіла калона сцяганосцаў. Гэта ішлі героі сямігадкі, перадачы рабочыя розных прадпрыемстваў, служачыя ўстаноў, навучэнцы. Потым крочылі дзеці — піянерскія дружныя розных школ Мінска. Не, не выпадкова ішлі яны за сваімі бацькамі, братамі, сёстрамі. Гэта іны ўпрыгожаны зямлю садамі, пабудуюць новыя гарады, пракладуць дарогу ў космас, растуць ільды поўначы.

Чытаючы транспаранты, якія несці рабочыя гэтага старошага прадпрыемства, можна адчуць імкненні, якімі жыюць станкабудульнікі: самігодку — за шэсць год!.. Есць падставы сцвярджаць, што дзяржаўныя планы будучы выкананы дэтармінова — напярэдадні свята калектыўнага завода паспяхова асвоіў выпуск двух складаных станкоў.

Ідуць калоны дэманстрантаў — людзі розных год, розных прафесій. Але думкі і жаданні ў іх адны: хай матыее і прыжыжае родная дзяржава. Дэманстранты рапартаюць Камуністычнай партыі і ўраду аб сваіх паст-

пехах, аб перамогах, аб планах на будучае. З гэтых рапартаў відаць, як узрастуць у сямігадкі вытворчасць збожжя, валавая прадукцыя лёгкай прамысловасці, вытворчасць прадуктаў жыццёлагадоўлі.

Але, дэманстранты — свесна не толькі дум і жаданняў простых савецкіх людзей. Яна — своеасабытныя леталіс, жывая гісторыя рэспублікі. Вось прыклад. Некалькі год назад Варашылаўскі раён сталіцы нічым асаблівым не вылучаўся. Гэта быў раён драўляных забудоў, пыльных вуліц, невялічкіх арцелей. А вось што зараз уяўляе Варашылаўскі раён — буйнейшы ў Мінску. Тут знаходзіцца завод беларускіх радыёпрыёмнікаў і тэлевізараў, буйнейшы ў Саюзе паліграфічны камбінат, гадзінніканы і гіпсавыя заводы, Акадэмія навук, палітэхнічны інстытут, кінастудыя «Беларусьфільм».

З песнямі і музыкай ішлі рабочыя, тэхнікі, інжынеры буйнейшых прадпрыемстваў рэспублікі — аўтамабільнага і трактарнага заводу. Аўтабудульнікі неслі вялікі герб Са-

вецкай дзяржавы. Макет ткацкага станка везлі на машыне рабочыя камвольнага камбіната. Калі станка — адна з лепшых грэбнечасальшчыц, член брыгады камуністычнай працы, камсамолка Тамара Машонаска. Упершыню ў дэманстрацыі ўдзельнічала новая буйнейшая ўстанова — першыя сямігадкі — Шахтспецбуд. Аб сваіх поспехах рапартавалі Першамай беларускія шахцёры.

Побач з шахцёрамі, аўтамабілебудульнікамі, мулярамі, ліцейшчыкамі ішлі работнікі літаратуры і мастацтва — артысты тэатраў, філармоніі, выкладчыкі кансерваторыі. Магутнае «ура» пільна над Цэнтральнай плошчай, калі чуліся воклічы «Слава Камуністычнай партыі!» і «Свету — мір!» Вялікая праўда ў гэтых закліках. З імем Камуністычнай партыі звязаны мары і жаданні аб міры ўсіх працоўных свету.

Ідуць калоны дэманстрантаў. Луюць сцягі. Гучаць урачыстыя маршы. Мінчае адзінчымі сваё свята — свята міру і вясны, свята працы і маладосці!..

У КАМІТЭЦЕ ПА МІЖНАРОДНЫХ ЛЕНІНСКІХ ПРЭМІЯХ «ЗА ўМАЦАВАННЕ МІРУ ПАМІЖ НАРОДАМІ»

21 красавіка 1960 года пад старшынствам акадэміка Д. В. Скабелычына адбылося пасяджэнне Камітэта па міжнародных Ленінскіх прэміях «За ўмацаванне міру паміж народамі». Камітэт разгледзеў паступіўшыя прапановы аб прысуджэнні міжнародных Ленінскіх прэміяў і прыняў рашэнне па гэтым пытанню.

Ніжэй публікуецца пастава Камітэта аб прысуджэнні міжнародных Ленінскіх прэміяў.

Аб прысуджэнні міжнародных Ленінскіх прэміяў «За ўмацаванне міру паміж народамі» за 1959 год

Пастава Камітэта па міжнародных Ленінскіх прэміях «За ўмацаванне міру паміж народамі» ад 21 красавіка 1960 года

За выдатныя заслугі ў справе барацьбы за захаванне і ўмацаванне міру прысуджэнне міжнароднага Ленінскага прэміяў «За ўмацаванне міру паміж народамі» — Д-ру СУКАРНА — грамадскаму і дзяржаўнаму дзеячу (Рэспубліка Інданезія) Членам Камітэта: Рыгор АЛЯКСАНДРА, Джон БЕРНАЛ, Ян ДЭМБОУСКІ, Ганна ЗЕГЕРС, Пабла НЕРУДА, Міхал САДАВЯНУ, Сяхіб Сінг САКХЕІ, Ілья ЭРЭНБУРГ.

На здымку: моладзь Мінска ў Цэнтральнай плошчы 1 мая 1960 г. Я. КАЧАН.

умовах, не абыходзіўся без артыкула Харужай. Артыкулы не падлісваліся, ды гэта і нельга было, але нататкі, напісаныя Верай, як правіла, можна назваць па ярасці падчы, глыбінні пазнаць на палымнай слове набатм думак. Не палымная слове набатм думак на барацьбу. Самыя трагічныя і па тым часе пытанні закарнала іна ў сваіх артыкулах: пісала аб барацьбе з падаткам, выступала супраць хутарызмаў, патрабавала адрэацыі беларускіх школ.

Вось яе перадавы артыкул «Да міжнароднага юнацкага дня» ў газеце «Малады камуніст» (жнівень 1926 г.). Яна пісала аб пастанове праводзіць міжнародны юнацкі дзень. «Гэтае рашэнне было прынята ў той перыяд, калі ўзрост свец захапіўся ў агні імперыялістычнай вайны, калі патакам лілася кроў рабочых і сялян, калі працоўныя масы, паслухмяныя загадам буржуазна-палітычных урадаў, знішчалі адін аднаго...»

У другім артыкуле, апублікаваным у гэтай жа газеце, Харужая расказвала аб палым судзе над чатырма камуністамі — «найстрашнейшым органе класавай помсты буржуазіі». Яна пісала ад сэрца: «Не стала ў нашых ралах чатырох стойкіх, гераічных барацьбітоў. Няма ўжо сярод нас гэтых дарагіх таварышаў, якія ўзялі самі на себе ўвесь цяжар барацьбы з яўнай пракацыяй. Няма іх сярод нас, але яны жывуць у нашай памяці, жывуць у тых ідэях, за якія аддалі сваё малое жыццё».

Літаратурная спадчына Веры Харужай яшчэ не сабраная, не даследаваная, не вывучаная. Толькі цьер гэтай справы пачынае займацца Інстытут гісторыі партыі ЦК КПБ. Але гэтым пытаннем абавязаны зацікавацца і Саюз журналістаў Беларусі.

Вера Харужая загінула ў падпольнай барацьбе супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Таленавітая, непахісная, Вера Харужая заслужыла сваё бясмерце самаадданым служэннем Радзіме, партыі, народу, роўнаму саветскаму друку.

Яфім САДОЎСКІ.

Завочная канферэнцыя чытачоў

У снежні мінулага года ў нашай газеце з'явілася наступнае паведамленне: «Рэдакцыя бібліятэкі імя Н. К. Крупскай і рэдакцыя газеты «Шлях сацыялізма» адкрываюць завочную канферэнцыю сваіх чытачоў па тэме: «Кніга — друг чалавека».

Мы завіталі да чытачоў, каб яны на старонках газеты расказалі аб ролі кнігі ў іх жыцці, аб сваіх любімых літаратурных героях.

Вельмі трох месяцаў чытачы выступалі ў газеце з хваляючымі расказаў аб прачытаным.

Вось што піша пенсіонер Аляксандр Авіла: «Юнаком я захапіўся калітурнымі, нізкапробнымі кнігамі выдавецтва газеты «Канейка». Забытыя інтрыгі, надуманыя прыгоды не давалі мне правільна зразумець рэчаіснасць. Потым я пачаў цікавіцца кнігамі Пржевальскага, Макалая, Жуля Верна... А пераварот у мам жыцці зрабілі творы Уладзіміра Ільіча Леніна».

Аляксандр Авіла выказаў слушныя думкі аб творах, якія ён прачытаў у часопісах «Звезда», «Новый мир», «Знамя» і інш.

Свінарка саўгаса «Правічы» В. Казлова пачала сваё выступленне словамі Пушкіна: «Чытанне — вольнае вучэнне». Яна рашуча прарычыць супраць свержэння, нібыта дарагіх нельга знайсці часу чытаць літаратуру. В. Казлова расказала, як кніга вучыць і дапамагае ёй выконваць сацыялістычны абавязальнасць.

Чытачы выказвалі свае меркаванні і аб творах беларускай літаратуры — аб рамане І. Шамякіна «Крыніцы», трылогіі Якуба Коласа «На ростанях», апаўданах Змітрака Бядулі і інш.

Пасля завочнай канферэнцыі мы сталі часцей атрымліваць пісьмы чытачоў з завагамі аб прачытаных творах сучаснай беларускай прозы, паэзіі.

Канферэнцыя паспрыяла таксама павелічэнню колькасці чытачоў у бібліятэках. У кніжных магазінах раёна больш купляюць мастацкай літаратуры.

М. КАЗАКОЎ, Р. РУТМАН, супрацоўнікі жлобінскай раённай газеты «Шлях сацыялізма».

НАСЦЕННАЯ ГАЗЕТА ТЭАТРА

Спрыяць паліпашэнню творчай дзейнасці калектыву, яго сувязі з жыццём і чужымі саветамі гледачымі — галоўны абавязак насценных газет тэатра.

Газета Тэатра імя ЛКСМБ «Рампа» выходзіць даволі часта. Рэдакцыя знаходзіць цікавыя тэмы і робіць спробы вырашаць іх належным чынам.

Так, напрыклад, у апошнім нумары, змешчаны артыкул артыстка А. Асторунай «Вобраз Леніна на нашай сцэне» артыста П. Маркіна над вобразам Ільіча «Крамлёўскія куранты». Артыкул сціплы і разам з тым даволі змястоўны.

У нататцы А. Самарына выдзелена гаворка пра добрую дысцыпліну і клопаты аб тэатры артыстаў Л. Старажавай, Б. Жукіна, Л. Хрола, А. Вітошкіна, Р. Сёмічова. Аўтар папаведае, што Л. Старажава ўдала і ў кароткі тэрмін выстудзіла замест хворай артысткі ў цэнтральных ролях «Іркуцкі гісторыі» і «Вясёлкі».

Гэта дапамагае тэатру выканаць свой план і абавязак перад гледачамі.

Прычыноўка прынята была асветлена ў газеце пытанне аб афармленні выязных спектакляў. Аўтар усім слуха паша, што дэкарацыі для іх павінны стварацца са асобных аскізаў аднаасова з дэкарацыямі для асноўнай сцэны. У карэспандэнцы

выказана патрабаванне, каб сельскія клубы і дамы культуры своечасова рыхтаваліся да спектакляў, каб яны былі чыстымі і ўтульнымі як для гледачоў, так і для артыстаў.

У артыкуле дырэктара Л. Ваўчонкага, які асветляе дзейнасць тэатра за мінулы год, паддзякаваны цікавыя, пераканальныя звесткі і лічбы. Тэатр за 1959 г. наведала 206 тысяч гледачоў. На 96 спектаклях, якія былі паказаны на вёсцы, прысутнічала каля 70 тысяч чалавек.

Аўтар гаворыць пра шэфскае канцэрты, спектаклі і дапамогу мастацкай самадзейнасці, пра ўдзел артыстаў і рэжысёраў у працы ўніверсітэта культуры, пра карысныя гутаркі і сустрэчы з гледачамі.

На старонках газеты таксама былі змешчаны матэрыялы на тэму тэатральнага быту і вытворчасці.

Хоць рэдка, але трапляе ў газету і гумар. На жаль, літаратурны ўзровень яго не вельмі высокі, таксама, як і вершаў тэатральных аўтараў.

Разам з тым не пярэць заўважыць, што «Рампа» не выконвае яшчэ сваёй галоўнай функцыі.

Мала ў газеце матэрыялаў па творчых пытаннях. У Брасіскім тэатры мастацкі савет сістэматычна абмяркоўвае прэм'еры. Артысты і рэжысёры — першы калектывны рэцэнзент сваіх новых спектакляў. Як правіла, там робяцца слушныя канкрэтныя завагі. І можна толькі па-

шкадаваць, што газета гэтым амаль не цікавіцца.

Хачелася б пачытаць у «Рампе» і пра вынікі творчай працы маладых артыстаў, разгляд створаных ім найбольш азначных спеціальных вобразаў, вобразу жэстэраўскіх эксплікацый і аскізаў афармлення пастановак. Пра гэта маглі б пісаць і самі работнікі тэатра, і яго сябры — гледачы, голасу якіх, на жаль, зусім не чуваць у газеце.

Не было змешчана і канкрэтны матэрыялаў аб сустрэчах з гледачымі выязных спектакляў.

Газета не выказвае выраанай думкі аб рэпертуары. А між тым у тэатры поруч са змястоўнымі п'есамі сустракаюцца яшчэ і слабыя творы.

Цяжка меркаваць, з каго складалася карэспандэнцкі актыв, бо многа нататак падпісана псеўданімамі. Вельмі шкада, што ў гэтым актыве амаль няма рэжысёры і шэрага вядучых актываў.

Стыль і мова матэрыялаў, якія змяшчаюцца ў газеце, у пераважнай большасці дрэнна апрацаваны.

Значна лепш можна было аформіць «Рампу», тым больш, што ў тэатры ёсць свае мастакі.

Рэдакцыя павінна ўжыць захады, каб насценная газета «Рампа» стала дзейным памочнікам творчага калектыву ў эстэтычным выхаванні гледачоў, у паліпашэнні ідэйна-мастацкай якасці спектакляў.

РАЁННЫ, КРАЯЗНАУЧЫ

Слаўную, больш чым 800-гадовую гісторыю Барысава і асабліва тыя велічыны, якія адбыліся ў ім за гады Савецкай ўлады, імкнецца адлюстраваць мясцовы краязнаўчы музей.

Пачынае месца тут адвядзена стваральніку Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы У. І. Леніну. Музей упрыгожваюць прапагандычныя і вядомых карцін «Ленін абвітае Савецкую ўладу», «У. І. Ленін у рабочым кабінце» і інш.

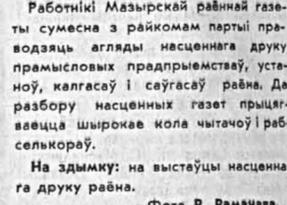
Работнікі музея старанна збіраюць матэрыялы пра гераічнае жыццё і сучаснае горада. Сумесна з прадастаўленаму Акадэміі навук БССР П. Пабелам даследваліся старажытныя курганы-гарадзішчы, якія азнаюцца на тэрыторыі раёна. Знойдзены рэшткі глінянага посуду перыяду штрыхавой керамікі і іншыя старажытныя рэчы.

Музей рыхтуе падрабязную карту раёна, на якую наносіцца памятнаы гістарычныя месцы.

Наладжана сувязь з многімі краязнаўчымі музеямі краіны, Музей Серго Арджанікедзе (Шаўчонка-Асцінскай АССР) прышле матэрыялы аб С. Арджанікедзе, з імем якога звязана вызваленне Барысава ад беларускага ўладу ў 1920 г.

Толькі за мінулы год сабрала больш за пяцьсот разнастайных экспанатаў аб горадзе і раёне.

З фатаграфій, зробленых на месцы гераічнага падвизгу танкавага экіпажа Паўла Рака, Героя Савецкага Саюза, удзельніка вызвалення Барысава ад фашыстаў, складзен альбом. Барысаўскі мастак І. Пятроў напісаў карціну, якая паказвае падвизг гэтага экіпажа. Ён скончыў карціну «Барысаў добраўпарадкаваецца». Мастак Сурэн Мерзіян напісаў карціну «Барысаў індустрыяльны» і

На адмітку: на выставі насценнага друку раёна.

Фота Р. Рамінава, Фотакроніка БЕЛТА.

Калектыв Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра імя Я. Коласа паказваў сваю новую работу — гераічную драму М. Шатрова «Імем рэвалюцыі». У спектаклі разказваецца пра першы год Савецкай ўлады. Ролу У. І. Леніна ў ім выконвае народны артыст БССР Анатоль Міхайлавіч Трус, ролю Дзяржынскага — заслужаны артыст БССР Мішэй Лыбавіч Федароскі.

На адмітку: сцэна з трэцяга акта драмы. Фота С. Капелікі, Фотакроніка БЕЛТА.

СУЧАСНАСЦЬ — ГАЛОЎНАЯ ТЭМА КІНАМАСТАЦТВА

Дань нашаму гледачу больш выкажальных мастацкіх фільмаў, якіх бы найбольш выраза, натхненна і таленавіта была зваблена наша гераічная сучаснасць, — гэтым наадным задачам кінамастацтва быў прысвечан агульны сход членаў Саюза работнікаў кінематаграфіі БССР разам з творчым актывам.

У рабоче-сходзе прынялі ўдзел сакратар ЦК КПБ В. Ф. Шаўра, міністр культуры БССР Р. Я. Кісель, загадчык аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КПБ М. А. Халіпаў і дэлегацыя аркамітэта Саюза работнікаў кінематаграфіі СССР на чале з народным артыстам РСФСР кінарэжысёрам Р. Рашалем. Присутнічалі на сходзе таксама пісьменнікі, кампазітары і артысты сталіцы, работнікі кінафіліялі і кінарэжысёры.

З дэкладам аб выніках трэцяга пленума аркамітэта Саюза работнікаў кінематаграфіі СССР, аб барацьбе за далейшае павышэнне ідэйна-мастацкага ўзроўню кінафільмаў на сучасную тэму і аб задачах беларускай кінематаграфіі выступіў старшыня аржыбро Саюза работнікаў кінематаграфіі БССР, рэжысёр У. Корш-Сабліна.

На нашым сходзе, — гаворыць дэкладчык, — мы павінны прадоўжыць размову, якая пачалася на III пленуме аркамітэта нашага сяюза ў Маскве, галоўнаю тэмаю якой было абмеркаванне праблемы сучаснасці ў кінамастацтве.

Гаворачы пра становішча справы з выпускам фільмаў на сучасную тэму ў савецкай кінематаграфіі ў 1959 г., У. Корш-Сабліна перашоў да разгляду фільмаў на сучасную тэму, якія выпускалі студыі ў мінулым і ў пачатку гэтага года.

Рэжысёры І. Шульман і С. Спілашню паставілі фільмы «Строгая жанчына» і «Хаканіем трэба дабрацца». Дэкладчык падрабязна спыніўся на становішчы рыхах гэтых фільмаў.

Разам з тым гэтыя фільмы, гаворыць дэкладчык, небеспасаданна крытыкавалі ў нашай прэсе, хоць яны і розныя па жанру і матэрыялу, на якім будаваліся.

— Горш з фільмам рэжысёра М. Фігуроўскага «Вясняны навальніцы», які выпушчаны студыяй у гэтым годзе, — кажа дэкладчык. Гэты фільм рэжа асуджаны кінамастацкай грамадскасцю ў Маскве і ў нас у Мінску за наўдальны паказ нашай рэчаіснасці, за дрэнны характар сцэнарыя, які, дарчы, быў і рэжысёрам. Заарылася так, што рэжысёр М. Фігуроўскі не толькі не зразумее, але і паліпашы істотныя памылкі свайго ўласнага сцэнарыя, наўдальна падрабязна ацэнаў на ролі і ў многім памылкова трактуваў вобразы герояў. Дрэнную паслугу рэжысёру зрабіў і таленавіты кампазітар У. Алоўнікаў, які напісаў не вельмі выразную музыку і непатрабавальна паставіўся да якасці выканання напісаных ім вакальных нумараў.

Астатнюю частку свайго дэкладу Корш-Сабліна прысвціў падрабязнаму аналізу сцэнарыяў, які ёсць на студыі, перспектывам работы студыі над фільмамі на сучасную тэму ў 1960—1961 гадах, пачынаючы падрыхтоўку творчых кадраў і ўдасканалення вытворчага працэсу і творчых работнікаў кінематаграфіі сумеснымі намаганямі даць нашаму гледачу фільмы, вартыя нашай гераічнай эпохі.

Першым у спрэчках выступіў начальнік сцэнарыяна аддзела студыі М. Гаруль. Расказваючы аб рэарганізацыі сцэнарыяна аддзела і ўмацаванні яго кваліфікаванымі кадрамі, прамоўца заклікаў беларускіх пісьменнікаў да актыўнага ўдзелу ў напісанні кінасцэнарыяў на сучасную тэму. Перакананы прыклад пленумнага ўдзелу ў развіцці беларускай кінематаграфіі — праца пісьменніка А. Кулішова, М. Лужаніна, К. Губарэвіча, А. Кучара і іншых, па чых сцэнарыяны створаныя фільмы, якія знайшлі станочыя волагу гледачоў.

Гледач камае добрых фільмаў, я мы ў сваю чаргу спадзяемся атрымаць ад пісьменнікаў сцэнарыі, у якіх была б адлюстравана тэма аднаўлення Мінска, жыццё Салігорска і Палацкага нафтаперагоннага завода, і шмат чаго іншага, чым багата перама рэспубліка.

Драматург К. Губарэвіч адзначыў, што ў сувязі з заканчэннем будаўніцтва новай студыі перад беларускім кінамастацтвам адкрываюцца шырокія перспектывы далейшага развіцця. Але ў сцэнарыям аддзела студыі вельмі мала сцэнарыяў, якія

маглі б забяспечыць шырокі размах работ на новай студыі.

З аўтарамі сцэнарыяў патрэбна весці карпатліваю работу, чуда і ўважліва ўлічваць іх задумкі і намеры. Недапушчальны неапрацаваныя папраўкі і пераробкі. Такім шляхам не завохніш аўтараў пісаць сцэнарыі на тэмы сучаснасці.

Прамоўца крытыкуе практыку, якая складалася ў апошнія гады ў кінематаграфіі, калі студыя не ясе ніякай алкацыі за выпуск шырэй, невыразных, мастацкі неаўдальных фільмаў.

Рэзка крытыкавалі ў выступленні кінаарына рэжысёра М. Фігуроўскага «Вясняны навальніцы», якая наўдальна выпушчана кінастудыяй «Беларусьфільм», за яе заніжваю маральна-этнічную канцэпцыю, якая не адпавядае нашаму свецлаглоду.

Рэжысёр У. Стральноў гаварыў аб неабходнасці большай рацыяналізацыі вытворчага працэсу ў кінастудыі, аб раўнамернай нагрузцы ўсіх творчых работнікаў у адпаведнасці з іх здольнасцямі і кваліфікацыямі. Ён даркава аржыбро саюза за тое, што ён не правіла патрэбнай наставінасці, каб саюснасца ўмяшчалі і папярэж рэжысёра Фігуроўскага пры пастановімі ім фільма «Вясняны навальніцы».

Кінааператар — бліжэйшы памочнік і даркава кінарэжысёра, — гаварыў аператар І. Пікман. — Ён разам з пастаноўшчыкам павінен весці адваснаць за лёс кінафільма. У наўдальчы фільма «Строгая жанчына» побач з рэжысёрам І. Шульманам вінен і аператар Г. Улавецкі, таксама як павінен аператар У. Акуліцкі весці адваснаць з М. Фігуроўскім за «Вясняны навальніцы». Прычым не за тое, што фільм, можа, дрэнна зняты. На мой погляд, ён зняты добра. А за тое, што ніколі не паспрабаваў з рэжысёрам, а маўкліва здымаў тую фальш, якая яму надасінаса.

Журналіст І. Зяновіч прысвціў выступленне ўзаемаадносін аўтараў сцэнарыяў з рэдактарамі і кінарэжысёрамі кінастудыі. Ён прарычыў канкрэтны прыклады нячужбы адносін рэдактараў да аўтараў, імкнення рэдактараў са сваёй погляды, узрыць і пад сваю поўнае апеку. Калі гэтая практыка не будзе зменена, студыі пярэжа будзья зменіцца павелічэнне ліку аўтараў для напісання сцэнарыяў на сучасную тэму.

Кінааператар студыі «Масфільм» Л. Касмастаў спыніўся на пытаннях павышэння аператарскага майстэрства і неабходнасці цеснага творчага супрацоўніцтва паміж аўтарам фільма і аператарам, мастакам, кампазітарам і аскіраў. Разгледжаны асобныя беларускія кінафільмы ён аналізаваў работу кінааператараў Будліна, Фогельмана і інш.

Рэжысёр Л. Голуб гаварыў аб прычынах адставання нашай кінастудыі ў стварэнні кінафільмаў на сучасную тэму. На яго думку, галоўная прычына гэтага — дрэннае ведзенне жыцця і нашымі рэжысёрамі, і пісьменнікамі. У нас на студыі мае месца заўважна насцарожанасць да сучаснай тэмы, а пры такім становішчы нельга назваць і думаць аб паспяховым вырашэнні гэтай тэмы.

Спыніўшыся на фільме «Вясняны навальніцы», прамоўца прычыну наўдальчы гэтага твора бачыць у тым, што рэжысёра Фігуроўскага вельмі захапіла, а гэта ўскружыла яму галаву. Ён беспавелічаны пачаў адліляць усё парады, якія яму давалі стварэнцыя таварышы. Ён ішоў, што называецца, напрамом, ні з кім і ні з чым не лічыўся.

А чаго варты яго паводзіны цяпер? Вядома, што сёння будзья існа размова пра яго фільм, Фігуроўскі не патурбаваць, каб з'явіцца на сход. Гэты ўчынак варты асуджэння.

Прадастаўнік Упраўлення па вытворчасці фільмаў Міністэрства культуры ССР Я. Яшоў станоўча адгукнуўся аб апошняй рабоце рэжысёра Корш-Сабліна «Першае вырабаванне». Ён адзначыў таксама поспех фільмаў «Чырвоныя лісце» і «Дзяўчынка шукае бацьку».

Наўдальна рэжысёра Фігуроўскага ў яго фільме «Вясняны навальніцы» вынікая з яго заганяй прымышовай паэзіі.

Нам патрэбна ўважліва і адказна працаваць над гэтым фільмам, каб ён не стаў адным з найбольш наадных і высакародных задач Саюза пісьменнікаў БССР. Саюз кінематаграфістаў, кінастудыі і Міністэрства культуры.

Па дэкладу сход прыняў разгорнутае рашэнне.

Дырэктар кінастудыі «Беларусьфільм» Ф. Кукушкін расказаў удзельнікам сходу аб перабудове сцэнарыя адваснаць падрыхтоўцы кадраў актываў, тэхнічных работнікаў, надрабачна спыніўся на перспектывах работ кінастудыі ў гэтым і ў 1961 г., калі павінна значна ўзрасці колькасць выпушчаных фільмаў.

Аказаны сакратар Аржыбро саюза П. Пабірэжы спыніўся на пытаннях практычнай дзейнасці аржыбро, яго планах і задачах на бліжэйшы час.

У спрэчках таксама выступілі кінааператар Г. Улавецкі, журналіст А. Дзядэліцкі, маскоўскі кінадраматург П. Каварскі і інш.

Міністр культуры БССР Р. Кісаль адзначыў у сваім выступленні вялікую дапамогу развіццю кінамастацтва ў нашай рэспубліцы з боку Цэнтральнага Камітэта нашай партыі і Урада рэспублікі. Завершыў будаўніцтва першай чаргі новай кінастудыі адкрывае багатыя перспектывы для далейшай пелінай дзейнасці. Дзякуючы гэтайму, мы здолеем штогод павялічыць выпуск новых кінафільмаў і да канца сямігадовага дэкладчык выпуск прыкладна да 10 г. Спрыяць гэтым умява да кінавытворчасці патрабуючы, каб нашы майстры кіно змагаліся не толькі за павелічэнне колькасці, а галоўным чынам паліпашы якасці кінафільмаў, больш смелая і мастацкі больш дасканала паказвалі на экране хваляючыя справы нашых сучаснасцаў, будаўнікоў камуністычнага грамадства.

Р. Кісаль узгадзён з крытычнымі завагамі ў адрас кінафільмаў «Строгая жанчына», «Хаканіем трэба даражыць» і «Вясняны навальніцы».

Кінафільм «Вясняны навальніцы», на яго думку, — беспспрыяна наўдальна рэжысёра і сцэнарыяста Фігуроўскага, наўдальна кінастудыі і Міністэрства культуры БССР.

Нам патрэбна ўважліва і адказна працаваць над гэтым фільмам, каб ён не стаў адным з найбольш наадных і высакародных задач Саюза пісьменнікаў БССР. Саюз кінематаграфістаў, кінастудыі і Міністэрства культуры.

Па дэкладу сход прыняў разгорнутае рашэнне.

Дырэктар кінастудыі «Беларусьфільм» Ф. Кукушкін расказаў удзельнікам сходу аб перабудове сцэнарыя адваснаць падрыхтоўцы кадраў актываў, тэхнічных работнікаў, надрабачна спыніўся на перспектывах работ кінастудыі ў гэтым і ў 1961 г., калі павінна значна ўзрасці колькасць выпушчаных фільмаў.

Аказаны сакратар Аржыбро саюза П. Пабірэжы спыніўся на пытаннях практычнай дзейнасці аржыбро, яго планах і задачах на бліжэйшы час.

У спрэчках таксама выступілі кінааператар Г. Улавецкі, журналіст А. Дзядэліцкі, маскоўскі кінадраматург П. Каварскі і інш.

Міністр культуры БССР Р. Кісаль адзначыў у сваім выступленні вялікую дапамогу развіццю кінамастацтва ў нашай рэспубліцы з боку Цэнтральнага Камітэта нашай партыі і Урада рэспублікі. Завершыў будаўніцтва першай чаргі новай кінастудыі адкрывае багатыя перспектывы для далейшай пелінай дзейнасці. Дзякуючы гэтайму, мы здолеем штогод павялічыць выпуск новых кінафільмаў і да канца сямігадовага дэкладчык выпуск прыкладна да 10 г. Спрыяць гэтым умява да кінавытворчасці патрабуючы, каб нашы майстры кіно змагаліся не толькі за павелічэнне колькасці, а галоўным чынам паліпашы якасці кінафільмаў, больш смелая і мастацкі больш дасканала паказвалі на экране хваляючыя справы нашых сучаснасцаў, будаўнікоў камуністычнага грамадства.

Р. Кісаль узгадзён з крытычнымі завагамі ў адрас кінафільмаў «Строгая жанчына», «Хаканіем трэба даражыць» і «Вясняны навальніцы».

Кінафільм «Вясняны навальніцы», на яго думку, — беспспрыяна наўдальна рэжысёра і сцэнарыяста Фігуроўскага, наўдальна кінастудыі і Міністэрства культуры БССР.

Нам патрэбна ўважліва і адказна працаваць над гэтым фільмам, каб ён не стаў адным з найбольш наадных і высакародных задач Саюза пісьменнікаў БССР. Саюз кінематаграфістаў, кінастудыі і Міністэрства культуры.

Па дэкладу сход прыняў разгорнутае рашэнне.

Дырэктар кінаст

У МУЗЫЧНЫМ ВУЧЫЛІШЧЫ

36 спецыялістаў выпускнае сёлета Брэсцкае музычнае вучылішча. Сярод іх — дырыжоры-харавы, баяністы, тэмбурны, выканаўцы на струнных інструментах...

Большасць выканаўцаў накіроўваецца для педагагічнай працы ў музычныя школы вобласці, а частка застанецца ў якасці выкладчыкаў вучылішча і педагагічнага інстытута.

Дырыжор А. Дземчанка, баяніст С. Любчук, піяністы З. Пянова, С. Абрамяна і некаторыя іншыя маркуюць вучыцца далей на дэбютным і звычайным аддзяленнях Беларускай кансерваторыі.

АМАТАРСКАЯ КІНАСТУДЫЯ

У Брэсце пры кінастудыі «Мір» ствараецца аматарская кінастудыя. Распачаты здымкі першага дакументальнага фільма на сельскагаспадарчы тэмы.

Аматарам дапамагаюць Міністэрства культуры БССР і БССР, кінастудыя «Беларусьфільм». З Масквы прыслалі тры тысяч метраў кінаплёнкі, а з рэспубліканскіх і абласных устаноў — неабходную апаратуру, аўтамашыну.

Вылучана абласная камісія (старшыня — начальнік абласнога Упраўлення культуры М. Шаўчук), якая мае на мэце спрыяць разгортванню дзейнасці кінастудыі.

ДЛЯ АРТЫСТАУ І ГЛЕДАЧОУ

Рэканструюецца будынак абласнога драматычнага Тэатра імя ЛКСМБ, каб стварыць больш спрыяльныя ўмовы для творчай працы калектыву, пастаўначай часткі, а таксама для гледачоў.

Рэканструкцыю маркуюцца закончыць да асенне-зімовага тэатральнага сезона.

Калектыв тэатра пачне летнія гастролі ў Пінску. Артысты таксама выступяць у Целяханах, Іванаве, Лагішыне, Лунінін, Драгічыне і г. д. На працягу 20 дзён маркуюцца паказаць лепшыя спектаклі сезона.

У чэрвені і ліпені калектыв тэатра сустрэнецца з гледачамі Віцебска, Гомеля. З гэтых гарадоў артысты будуць выязджаць у раёны.

У гастрольным рэпертуары: «Тры сястры», «Людзі, якіх я бачыў», «Два колеры», «Вучань д'ябла», «Джэй Герхардт», «Праўда і шчасце» і інш. Рыхтуюцца таксама спектакль па п'есе В. Розова «Няроўны бой».

У жніўні акцёрскі калектыв падзяляецца на тры самастойныя групы для выступленняў у калгасах Брэсцкай вобласці.

Наш. хар.

Канцэрт для калгаснікаў

Пры Навасёлкаўскай хасе-чытальні Навасіжскага раёна прапуюць харавы і драматычны гурткі мастацкай самадзейнасці. Уздольнікі часта выступаюць з канцэртамі перад калгаснікамі.

Надаюць яны зноў выступілі ў вёсцы Пегушчына (калас «Знавесты Леніна»). Хор выканаў песні паэты «Беларусь — Радзіма», «Песню аб аямлі», «Знаёмце сінімі» і інш. Добра спявалі маладыя калгасніцы Я. Валаява і Я. Варанковіч.

Загладчыца Навасёлкаўскай хатчытальні С. Ярашэвіч прадэклавала дзве байкі, Маладая калгасніца В. Шыбкіца па-майстэрску прычэпала ўрывак з п'есы А. С. Пушкіна «Яўгенія Анегія».

У заключэнне вечара выступілі сімвалічныя гурток. Ён паказаў п'есу «Апошняя варажба».

На завод спяшаліся рабочыя. Многія неслі пад пахай кіжкі і шыткі. «Пасля работы — адрозу ў школу, — сумапа падураў Максім Сцяпанавіч. — Усё, як заўсёды... А Вера няма...»

Уначы, відаць, было холадна і туманна: асфальт на праезднай частцы і тратуарах быў сухі, а пад дрэвамі і вадасцёпнымі трубама цяглі мокрая пыла. Але з поўдня далаталі грэмоты грому — першыя ў гэтым годзе. Гняўлівыя і стрыманыя, яны перакатваліся нельзе за заводам, і ўсё, прышлішы, пачало чыкаць, калі грэмоты набліжаліся.

Вылазіў Максім Сцяпанавіч з машыны пад першымі кроплямі. А калі ўвайшоў у кабінет і скінуў плашч, на дварэ ўжо ліў дождж. Буйныя кроплі біліся ў шыбы вокнаў і някль ўніз як па нечым масляным. Максіму Сцяпанавічу стала так мляно, што ён, бляднеючы да халоднага поту, адчыніў абло.

У гэты момант злева, а потым над самым дахам цяжка вухнула і раскацілася ўгары дробным пошчакам, някль нехта разрываў вялізнае палотніча, расцягнутае на ўсё неба. Нарэшце палотніча разарвалася, і бышчам у гэты разрыў дождж лінуў, як з вядра. Максім Сцяпанавіч прыгнуў шыю, каб не павертацца і вымушаны быў узніцца рукамі за падаконнік. Захацелася паўстаць галаву пад дождж — някль бы ліў на валасы, на твар, някль бы дэк па шы, за каўнер кашулі, можа хоць бы крыху астудзіў пякельны жар, што гарэў у грудзях.

Ён спрадаў высьнуўся з абло. Убачыў, як у лужынах на асфальце ўсхопліваліся і, прылупышы крыху, долаліся бурбалкі, падураў, што, значыць, дождж надогта, да тут жа засароўеце свайго выгляду, таго, што рабіў, і хутка зачыніў абло. Але як толькі зачыніў, ужо адчуў мляносць і смяротную тутую. «Чта я саромеюся, — з тупым здыбленнем падураў ён — свайго гора? Як гэта дзіва — чалавек саромеюцца свайго гора і радасці? Нбы жадаючы гэта дзавесці, Максім Сцяпанавіч дрыгаў раз расчыніў абло і, не знаходзячы сабе месца, захаціўся па кабінете.

Зразумець, што захаціў і сам. Як не сваёй роўню напісуў кіноку званка і, бышчам чуў яго ўпершыню, уважліва слухаў далёкае-далёкае дзынканне ў прыёмнай.

Гэтыя два дні для Максіма Сцяпанавіча выдаліся асабліва горкімі. Дамоў ён цпер стараўся не заважаць і жыў на дачы — адсюль ехаў на працу, сюды вяртаўся ў канцы дня. Але і тут гэта па Вера Антонаўна не пакідала яго, гняла. І хоць ніводнай жончынай рчы не асталося, аб ёй напамінала ўсё — і перад усмі лочкі. Вера Антонаўна як бы жыла ў іх. У Леначкі і Соні нават лочырк быў адоль-

кавы — яе, Вера. Іх велья аб жыцці, аб людзях, іх густы і схільнасці таксама былі матчыны. Яны і крывадалі, як маці, — аджужака змаўкалі і замкваліся. Так жа расцвіталі, калі што-небудзь ім падабалася. І гэта не даўна. Вера Антонаўна нават на прагуках старалася ўзабагаціць іх, прымушчы бачыць тое, што бачыла сама — неба, лёле, іхняе харавсто. Аднойчы, каб лочкі адчулі, што за цуд язда на возе сена, яна папрасіла сельяныя пасадзіць іх на воз і лотым белга ўсёда з паўкіметра... Гэта радавала, але і мучыла...

Перасяліўшыся на дачу адрозу, як толькі дзвеч аддусцілі на канікулы, Максім Сцяпанавіч гарача ўзбуўся за добраўпарадкаванне сядзібы і, не шкадуючы часу, цалкам адаўся гэтай. Ён аблаў дзёрнам сцэжкі, пасыпаў іх свежым пяском. Прыбёў у парадок кветнік, расстарася ў аражыжар дзве палы-латені, якія так любіла Вера Антонаўна, і пасадзіў іх з вазонамі ў цэнтры клумб. Сам палоў клубніку, паліваў агарод, даглядаў пасаджаныя ўвосен прышчыпы. Пасля ўзбуўся нарыхтоўвань матэрыял для мансарды, якую некалі марыла бабулава Вера Антонаўна — агуль бы д відач вазера. І ў гаспадарскіх клопатах забываўся на гора: яму прыёма было рабіць тое, што пачала аб збірацца пачаць жонка. Але воль паехаў на практыку Юрка, захавраўла Леначка, і рана адкрылася зноў.

Вываваў у гэтым быў і Дзімін. Заехаўшы ўчора да Максіма Сцяпанавіча і аглядаўшы яго ўладанні, сакратар парткома ўпінкуў: — Ты, мусіць, не супроць і дробным уласнікам пажыць, калі б дазволілі. Слова даю, што сам ад дачы ўжо ніколі не адмовішся. Не абгуліш, так скажаш. Трэба спецыяльнае ўказанне. Нават, пэўна, баішся, каб яго не прышлі. Ці не гэта амрочвае тваю дачню ільню?

— Не мей жыць няміла. Дык, значыцца, хавяецца тут ад жыцця? А можа, гэта яшчэ і пратэст? Ну-ну! Бяры сабе ў рукі, пакуль не позна. Адрайляў дзвеч у пянерскі лагер. Някль будучы, як усе. І закасаў рукамі. Чалавеку патрэбны крылы.

Ён сказаў гэта ўжо сэрцамі, а халодным чужым тварам і адсунуў ад сабе вазачку з думянай клубнік, дэбляў яшчэ ад сонца.

— Яшчэ што скажаш і ў якіх дзачыствах абвінавачаш? — пакрыўджана спытаў Максім Сцяпанавіч. — Не падабаецца? — Не. — Вырываць Кашына з каранем, можа, і не давялося б, калі б мы раней не баілася зачэпць яго самалюбства і рэзалі б праду-матку яму ў вочы.

Гэтыя два дні для Максіма Сцяпанавіча выдаліся асабліва горкімі. Дамоў ён цпер стараўся не заважаць і жыў на дачы — адсюль ехаў на працу, сюды вяртаўся ў канцы дня. Але і тут гэта па Вера Антонаўна не пакідала яго, гняла. І хоць ніводнай жончынай рчы не асталося, аб ёй напамінала ўсё — і перад усмі лочкі. Вера Антонаўна як бы жыла ў іх. У Леначкі і Соні нават лочырк быў адоль-

кавы — яе, Вера. Іх велья аб жыцці, аб людзях, іх густы і схільнасці таксама былі матчыны. Яны і крывадалі, як маці, — аджужака змаўкалі і замкваліся. Так жа расцвіталі, калі што-небудзь ім падабалася. І гэта не даўна. Вера Антонаўна нават на прагуках старалася ўзабагаціць іх, прымушчы бачыць тое, што бачыла сама — неба, лёле, іхняе харавсто. Аднойчы, каб лочкі адчулі, што за цуд язда на возе сена, яна папрасіла сельяныя пасадзіць іх на воз і лотым белга ўсёда з паўкіметра... Гэта радавала, але і мучыла...

Перасяліўшыся на дачу адрозу, як толькі дзвеч аддусцілі на канікулы, Максім Сцяпанавіч гарача ўзбуўся за добраўпарадкаванне сядзібы і, не шкадуючы часу, цалкам адаўся гэтай. Ён аблаў дзёрнам сцэжкі, пасыпаў іх свежым пяском. Прыбёў у парадок кветнік, расстарася ў аражыжар дзве палы-латені, якія так любіла Вера Антонаўна, і пасадзіў іх з вазонамі ў цэнтры клумб. Сам палоў клубніку, паліваў агарод, даглядаў пасаджаныя ўвосен прышчыпы. Пасля ўзбуўся нарыхтоўвань матэрыял для мансарды, якую некалі марыла бабулава Вера Антонаўна — агуль бы д відач вазера. І ў гаспадарскіх клопатах забываўся на гора: яму прыёма было рабіць тое, што пачала аб збірацца пачаць жонка. Але воль паехаў на практыку Юрка, захавраўла Леначка, і рана адкрылася зноў.

Вываваў у гэтым быў і Дзімін. Заехаўшы ўчора да Максіма Сцяпанавіча і аглядаўшы яго ўладанні, сакратар парткома ўпінкуў: — Ты, мусіць, не супроць і дробным уласнікам пажыць, калі б дазволілі. Слова даю, што сам ад дачы ўжо ніколі не адмовішся. Не абгуліш, так скажаш. Трэба спецыяльнае ўказанне. Нават, пэўна, баішся, каб яго не прышлі. Ці не гэта амрочвае тваю дачню ільню?

— Не мей жыць няміла. Дык, значыцца, хавяецца тут ад жыцця? А можа, гэта яшчэ і пратэст? Ну-ну! Бяры сабе ў рукі, пакуль не позна. Адрайляў дзвеч у пянерскі лагер. Някль будучы, як усе. І закасаў рукамі. Чалавеку патрэбны крылы.

Ён сказаў гэта ўжо сэрцамі, а халодным чужым тварам і адсунуў ад сабе вазачку з думянай клубнік, дэбляў яшчэ ад сонца.

— Яшчэ што скажаш і ў якіх дзачыствах абвінавачаш? — пакрыўджана спытаў Максім Сцяпанавіч. — Не падабаецца? — Не. — Вырываць Кашына з каранем, можа, і не давялося б, калі б мы раней не баілася зачэпць яго самалюбства і рэзалі б праду-матку яму ў вочы.

Гэтыя два дні для Максіма Сцяпанавіча выдаліся асабліва горкімі. Дамоў ён цпер стараўся не заважаць і жыў на дачы — адсюль ехаў на працу, сюды вяртаўся ў канцы дня. Але і тут гэта па Вера Антонаўна не пакідала яго, гняла. І хоць ніводнай жончынай рчы не асталося, аб ёй напамінала ўсё — і перад усмі лочкі. Вера Антонаўна як бы жыла ў іх. У Леначкі і Соні нават лочырк быў адоль-

кавы — яе, Вера. Іх велья аб жыцці, аб людзях, іх густы і схільнасці таксама былі матчыны. Яны і крывадалі, як маці, — аджужака змаўкалі і замкваліся. Так жа расцвіталі, калі што-небудзь ім падабалася. І гэта не даўна. Вера Антонаўна нават на прагуках старалася ўзабагаціць іх, прымушчы бачыць тое, што бачыла сама — неба, лёле, іхняе харавсто. Аднойчы, каб лочкі адчулі, што за цуд язда на возе сена, яна папрасіла сельяныя пасадзіць іх на воз і лотым белга ўсёда з паўкіметра... Гэта радавала, але і мучыла...

Перасяліўшыся на дачу адрозу, як толькі дзвеч аддусцілі на канікулы, Максім Сцяпанавіч гарача ўзбуўся за добраўпарадкаванне сядзібы і, не шкадуючы часу, цалкам адаўся гэтай. Ён аблаў дзёрнам сцэжкі, пасыпаў іх свежым пяском. Прыбёў у парадок кветнік, расстарася ў аражыжар дзве палы-латені, якія так любіла Вера Антонаўна, і пасадзіў іх з вазонамі ў цэнтры клумб. Сам палоў клубніку, паліваў агарод, даглядаў пасаджаныя ўвосен прышчыпы. Пасля ўзбуўся нарыхтоўвань матэрыял для мансарды, якую некалі марыла бабулава Вера Антонаўна — агуль бы д відач вазера. І ў гаспадарскіх клопатах забываўся на гора: яму прыёма было рабіць тое, што пачала аб збірацца пачаць жонка. Але воль паехаў на практыку Юрка, захавраўла Леначка, і рана адкрылася зноў.

Вываваў у гэтым быў і Дзімін. Заехаўшы ўчора да Максіма Сцяпанавіча і аглядаўшы яго ўладанні, сакратар парткома ўпінкуў: — Ты, мусіць, не супроць і дробным уласнікам пажыць, калі б дазволілі. Слова даю, што сам ад дачы ўжо ніколі не адмовішся. Не абгуліш, так скажаш. Трэба спецыяльнае ўказанне. Нават, пэўна, баішся, каб яго не прышлі. Ці не гэта амрочвае тваю дачню ільню?

— Не мей жыць няміла. Дык, значыцца, хавяецца тут ад жыцця? А можа, гэта яшчэ і пратэст? Ну-ну! Бяры сабе ў рукі, пакуль не позна. Адрайляў дзвеч у пянерскі лагер. Някль будучы, як усе. І закасаў рукамі. Чалавеку патрэбны крылы.

Ён сказаў гэта ўжо сэрцамі, а халодным чужым тварам і адсунуў ад сабе вазачку з думянай клубнік, дэбляў яшчэ ад сонца.

— Яшчэ што скажаш і ў якіх дзачыствах абвінавачаш? — пакрыўджана спытаў Максім Сцяпанавіч. — Не падабаецца? — Не. — Вырываць Кашына з каранем, можа, і не давялося б, калі б мы раней не баілася зачэпць яго самалюбства і рэзалі б праду-матку яму ў вочы.

Гэтыя два дні для Максіма Сцяпанавіча выдаліся асабліва горкімі. Дамоў ён цпер стараўся не заважаць і жыў на дачы — адсюль ехаў на працу, сюды вяртаўся ў канцы дня. Але і тут гэта па Вера Антонаўна не пакідала яго, гняла. І хоць ніводнай жончынай рчы не асталося, аб ёй напамінала ўсё — і перад усмі лочкі. Вера Антонаўна як бы жыла ў іх. У Леначкі і Соні нават лочырк быў адоль-

кавы — яе, Вера. Іх велья аб жыцці, аб людзях, іх густы і схільнасці таксама былі матчыны. Яны і крывадалі, як маці, — аджужака змаўкалі і замкваліся. Так жа расцвіталі, калі што-небудзь ім падабалася. І гэта не даўна. Вера Антонаўна нават на прагуках старалася ўзабагаціць іх, прымушчы бачыць тое, што бачыла сама — неба, лёле, іхняе харавсто. Аднойчы, каб лочкі адчулі, што за цуд язда на возе сена, яна папрасіла сельяныя пасадзіць іх на воз і лотым белга ўсёда з паўкіметра... Гэта радавала, але і мучыла...

Перасяліўшыся на дачу адрозу, як толькі дзвеч аддусцілі на канікулы, Максім Сцяпанавіч гарача ўзбуўся за добраўпарадкаванне сядзібы і, не шкадуючы часу, цалкам адаўся гэтай. Ён аблаў дзёрнам сцэжкі, пасыпаў іх свежым пяском. Прыбёў у парадок кветнік, расстарася ў аражыжар дзве палы-латені, якія так любіла Вера Антонаўна, і пасадзіў іх з вазонамі ў цэнтры клумб. Сам палоў клубніку, паліваў агарод, даглядаў пасаджаныя ўвосен прышчыпы. Пасля ўзбуўся нарыхтоўвань матэрыял для мансарды, якую некалі марыла бабулава Вера Антонаўна — агуль бы д відач вазера. І ў гаспадарскіх клопатах забываўся на гора: яму прыёма было рабіць тое, што пачала аб збірацца пачаць жонка. Але воль паехаў на практыку Юрка, захавраўла Леначка, і рана адкрылася зноў.

Вываваў у гэтым быў і Дзімін. Заехаўшы ўчора да Максіма Сцяпанавіча і аглядаўшы яго ўладанні, сакратар парткома ўпінкуў: — Ты, мусіць, не супроць і дробным уласнікам пажыць, калі б дазволілі. Слова даю, што сам ад дачы ўжо ніколі не адмовішся. Не абгуліш, так скажаш. Трэба спецыяльнае ўказанне. Нават, пэўна, баішся, каб яго не прышлі. Ці не гэта амрочвае тваю дачню ільню?

— Не мей жыць няміла. Дык, значыцца, хавяецца тут ад жыцця? А можа, гэта яшчэ і пратэст? Ну-ну! Бяры сабе ў рукі, пакуль не позна. Адрайляў дзвеч у пянерскі лагер. Някль будучы, як усе. І закасаў рукамі. Чалавеку патрэбны крылы.

Ён сказаў гэта ўжо сэрцамі, а халодным чужым тварам і адсунуў ад сабе вазачку з думянай клубнік, дэбляў яшчэ ад сонца.

— Яшчэ што скажаш і ў якіх дзачыствах абвінавачаш? — пакрыўджана спытаў Максім Сцяпанавіч. — Не падабаецца? — Не. — Вырываць Кашына з каранем, можа, і не давялося б, калі б мы раней не баілася зачэпць яго самалюбства і рэзалі б праду-матку яму ў вочы.

Гэтыя два дні для Максіма Сцяпанавіча выдаліся асабліва горкімі. Дамоў ён цпер стараўся не заважаць і жыў на дачы — адсюль ехаў на працу, сюды вяртаўся ў канцы дня. Але і тут гэта па Вера Антонаўна не пакідала яго, гняла. І хоць ніводнай жончынай рчы не асталося, аб ёй напамінала ўсё — і перад усмі лочкі. Вера Антонаўна як бы жыла ў іх. У Леначкі і Соні нават лочырк быў адоль-

кавы — яе, Вера. Іх велья аб жыцці, аб людзях, іх густы і схільнасці таксама былі матчыны. Яны і крывадалі, як маці, — аджужака змаўкалі і замкваліся. Так жа расцвіталі, калі што-небудзь ім падабалася. І гэта не даўна. Вера Антонаўна нават на прагуках старалася ўзабагаціць іх, прымушчы бачыць тое, што бачыла сама — неба, лёле, іхняе харавсто. Аднойчы, каб лочкі адчулі, што за цуд язда на возе сена, яна папрасіла сельяныя пасадзіць іх на воз і лотым белга ўсёда з паўкіметра... Гэта радавала, але і мучыла...

Перасяліўшыся на дачу адрозу, як толькі дзвеч аддусцілі на канікулы, Максім Сцяпанавіч гарача ўзбуўся за добраўпарадкаванне сядзібы і, не шкадуючы часу, цалкам адаўся гэтай. Ён аблаў дзёрнам сцэжкі, пасыпаў іх свежым пяском. Прыбёў у парадок кветнік, расстарася ў аражыжар дзве палы-латені, якія так любіла Вера Антонаўна, і пасадзіў іх з вазонамі ў цэнтры клумб. Сам палоў клубніку, паліваў агарод, даглядаў пасаджаныя ўвосен прышчыпы. Пасля ўзбуўся нарыхтоўвань матэрыял для мансарды, якую некалі марыла бабулава Вера Антонаўна — агуль бы д відач вазера. І ў гаспадарскіх клопатах забываўся на гора: яму прыёма было рабіць тое, што пачала аб збірацца пачаць жонка. Але воль паехаў на практыку Юрка, захавраўла Леначка, і рана адкрылася зноў.

Вываваў у гэтым быў і Дзімін. Заехаўшы ўчора да Максіма Сцяпанавіча і аглядаўшы яго ўладанні, сакратар парткома ўпінкуў: — Ты, мусіць, не супроць і дробным уласнікам пажыць, калі б дазволілі. Слова даю, што сам ад дачы ўжо ніколі не адмовішся. Не абгуліш, так скажаш. Трэба спецыяльнае ўказанне. Нават, пэўна, баішся, каб яго не прышлі. Ці не гэта амрочвае тваю дачню ільню?

— Не мей жыць няміла. Дык, значыцца, хавяецца тут ад жыцця? А можа, гэта яшчэ і пратэст? Ну-ну! Бяры сабе ў рукі, пакуль не позна. Адрайляў дзвеч у пянерскі лагер. Някль будучы, як усе. І закасаў рукамі. Чалавеку патрэбны крылы.

Ён сказаў гэта ўжо сэрцамі, а халодным чужым тварам і адсунуў ад сабе вазачку з думянай клубнік, дэбляў яшчэ ад сонца.

— Яшчэ што скажаш і ў якіх дзачыствах абвінавачаш? — пакрыўджана спытаў Максім Сцяпанавіч. — Не падабаецца? — Не. — Вырываць Кашына з каранем, можа, і не давялося б, калі б мы раней не баілася зачэпць яго самалюбства і рэзалі б праду-матку яму ў вочы.

Гэтыя два дні для Максіма Сцяпанавіча выдаліся асабліва горкімі. Дамоў ён цпер стараўся не заважаць і жыў на дачы — адсюль ехаў на працу, сюды вяртаўся ў канцы дня. Але і тут гэта па Вера Антонаўна не пакідала яго, гняла. І хоць ніводнай жончынай рчы не асталося, аб ёй напамінала ўсё — і перад усмі лочкі. Вера Антонаўна як бы жыла ў іх. У Леначкі і Соні нават лочырк быў адоль-

кавы — яе, Вера. Іх велья аб жыцці, аб людзях, іх густы і схільнасці таксама былі матчыны. Яны і крывадалі, як маці, — аджужака змаўкалі і замкваліся. Так жа расцвіталі, калі што-небудзь ім падабалася. І гэта не даўна. Вера Антонаўна нават на прагуках старалася ўзабагаціць іх, прымушчы бачыць тое, што бачыла сама — неба, лёле, іхняе харавсто. Аднойчы, каб лочкі адчулі, што за цуд язда на возе сена, яна папрасіла сельяныя пасадзіць іх на воз і лотым белга ўсёда з паўкіметра... Гэта радавала, але і мучыла...

Перасяліўшыся на дачу адрозу, як толькі дзвеч аддусцілі на канікулы, Максім Сцяпанавіч гарача ўзбуўся за добраўпарадкаванне сядзібы і, не шкадуючы часу, цалкам адаўся гэтай. Ён аблаў дзёрнам сцэжкі, пасыпаў іх свежым пяском. Прыбёў у парадок кветнік, расстарася ў аражыжар дзве палы-латені, якія так любіла Вера Антонаўна, і пасадзіў іх з вазонамі ў цэнтры клумб. Сам палоў клубніку, паліваў агарод, даглядаў пасаджаныя ўвосен прышчыпы. Пасля ўзбуўся нарыхтоўвань матэрыял для мансарды, якую некалі марыла бабулава Вера Антонаўна — агуль бы д відач вазера. І ў гаспадарскіх клопатах забываўся на гора: яму прыёма было рабіць тое, што пачала аб збірацца пачаць жонка. Але воль паехаў на практыку Юрка, захавраўла Леначка, і рана адкрылася зноў.

Вываваў у гэтым быў і Дзімін. Заехаўшы ўчора да Максіма Сцяпанавіча і аглядаўшы яго ўладанні, сакратар парткома ўпінкуў: — Ты, мусіць, не супроць і дробным уласнікам пажыць, калі б дазволілі. Слова даю, што сам ад дачы ўжо ніколі не адмовішся. Не абгуліш, так скажаш. Трэба спецыяльнае ўказанне. Нават, пэўна, баішся, каб яго не прышлі. Ці не гэта амрочвае тваю дачню ільню?

— Не мей жыць няміла. Дык, значыцца, хавяецца тут ад жыцця? А можа, гэта яшчэ і пратэст? Ну-ну! Бяры сабе ў рукі, пакуль не позна. Адрайляў дзвеч у пянерскі лагер. Някль будучы, як усе. І закасаў рукамі. Чалавеку патрэбны крылы.

Ён сказаў гэта ўжо сэрцамі, а халодным чужым тварам і адсунуў ад сабе вазачку з думянай клубнік, дэбляў яшчэ ад сонца.

— Яшчэ што скажаш і ў якіх дзачыствах абвінавачаш? — пакрыўджана спытаў Максім Сцяпанавіч. — Не падабаецца? — Не. — Вырываць Кашына з каранем, можа, і не давялося б, калі б мы раней не баілася зачэпць яго самалюбства і рэзалі б праду-матку яму ў вочы.

Гэтыя два дні для Максіма Сцяпанавіча выдаліся асабліва горкімі. Дамоў ён цпер стараўся не заважаць і жыў на дачы — адсюль ехаў на працу, сюды вяртаўся ў канцы дня. Але і тут гэта па Вера Антонаўна не пакідала яго, гняла. І хоць ніводнай жончынай рчы не асталося, аб ёй напамінала ўсё — і перад усмі лочкі. Вера Антонаўна як бы жыла ў іх. У Леначкі і Соні нават лочырк быў адоль-

кавы — яе, Вера. Іх велья аб жыцці, аб людзях, іх густы і схільнасці таксама былі матчыны. Яны і крывадалі, як маці, — аджужака змаўкалі і замкваліся. Так жа расцвіталі, калі што-небудзь ім падабалася. І гэта не даўна. Вера Антонаўна нават на прагуках старалася ўзабагаціць іх, прымушчы бачыць тое, што бачыла сама — неба, лёле, іхняе харавсто. Аднойчы, каб лочкі адчулі, што за цуд язда на возе сена, яна папрасіла сельяныя пасадзіць іх на воз і лотым белга ўсёда з паўкіметра... Гэта радавала, але і мучыла...

Перасяліўшыся на дачу адрозу, як толькі дзвеч аддусцілі на канікулы, Максім Сцяпанавіч гарача ўзбуўся за добраўпарадкаванне сядзібы і, не шкадуючы часу, цалкам адаўся гэтай. Ён аблаў дзёрнам сцэжкі, пасыпаў іх свежым пяском. Пры